

KIRINČIĆ, SLIKAR SVOJE ZEMLJE I SVOGA MORA

Jakov Bratanić

Do jednostavnosti treba sazrijeti.

G o g o l j

Kirinčićevu umjetnost intenzivno pratim od njegovog prvog javnog nastupa na izložbi »Pola vijeka Hrvatske umjetnosti« 1938. godine, impresioniran iskrenošću i lirskom neposrednošću njegova djela. Kao čovjeka i profesora poznajem ga već dvadesetak godina, ali mi se njegova ličnost potpunije otkrila tek nakon njegove izjave za radio Rijeku povodom njegove izložbe u Rijeci 1962. godine. Nadam se da ću najviše doprinijeti shvaćanju Kirinčićeve umjetnosti ako prenesem ovaj dokument rijetke ljudske iskrenosti i neposrednosti:

»Rodio sa mse u Puli 1912. god. od roditelja koji su doseljeni iz Dobrinja na otoku Krku. Roditelji su sretno živjeli do početka I svjetskog rata. Otac je radio u vinarskom podrumu kao poslovođa. Početkom rata 1914. god. napuštamo Pulu i vraćamo se u Dobrinj. Po povratku na Krk počela je nesreća za nesrećom u našoj obitelji. Umrle su mi tri sestre, nakon toga majka i otac, u 14-toj godini ostao sam sâm sa starijim bratom. U toj očajnoj situaciji obratio se moj brat banu Dr Matku Laginji s kojim su se već ranije poznavali moji pokojni roditelji. Ban Laginja odmah me je brzojavno pozvao u Zagreb, i smjestio u Internat Obrtne škole, a kasnije u Istarski.

Osnovnu školu završio sam u Dobrinju 1927. Polazim Obrtnu školu (u Zagrebu — dekorativno-slikarski odjel), koju sam završio 1932. godine. Iste godine upisujem se na Umjetničku akademiju u Zagrebu, gdje sam 1935. god. diplomirao u školi prof. Becića.

1940. god. dobivam prvo nastavničko mjesto u Sušačkoj zanatskoj školi, ali već nakon tri mjeseca premješten sam u Zagreb na Obrtnu školu, na kojoj radim sve do osnutka Škole primijenjene umjetnosti.

Sudjelovao sam na osnivanju Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu na kojoj danas radim, kao profesor.

Prvi put sam izlagao 1938. god. na selekcionoj izložbi »Pola vijeka Hrvatske umjetnosti«. Od tada izlažem na mnogim skupnim izložbama u

zemlji i inostranstvu. Prvu samostalnu izložbu imao sam u Zagrebu 1956. godine.

Radovi mi se nalaze po javnim i privatnim zbirkama i galerijama. Na ovoj mojoj prvoj izložbi u Rijeci izlažem uglavnom primorske motive. Te primorske motive toliko volim da ću ih uvijek sa oduševljenjem slikati.

Radim realistički i razumljivo. Koliko dobro, to će kazati kritika i vrijeme.«

Rijetko se kada u nas desio tako jedinstven spoj jednostavne i skromne ličnosti, što smatram najvećim kvalitetom svakog čovjeka i umjetnika, i divnog poštenja poniklog iz iskonske biti i duha naroda i zavičajnog kraja. I bojim se da se svako daljnje pisanje oslabiti dojam ove sažete ispovijesti, satkane u jedinstvu svih Kirinčičevih nastojanja. No moram, radi istine prikraćene Kirinčičevom, kod nas umjetničkom svijetu neuočajenom, skromnošću navesti da iza Kirinčića stoji neumorni i intenzivni umjetnički rad od preko trideset godina s velikim brojem uljenih slika, akvarela drvoreza i crteža, prikazanih na pet samostalnih izložbi i preko stotinjak kolektivnih i reprezentativnih izložbi naše umjetnosti u zemlji i inostranstvu. Kirinčičeve teme u slike mora, Hrvatskog primorja, Krka, Dobrinja i drugih mjesta oko otoka Krka, Zagreba, portreti i mrtve prirode. Jedini sadržaj, bit Kirinčičeva djela duboka je ljubav prema svojoj zemlji, našem čovjeku i njegovom radu, intimna i neraskidiva povezanost umjetnika s motivom svojih slika. Ova se ljubav ispoljava u upornom nastojanju i adekvatnom transportiranju najkarakterističnijih krajeva svoga zavičaja i svoje domovine, te iznošenje intimne ljepote i najneznatnijih kućnih predmeta, u traženju ljudskosti, ispisane patnjama i radostima, u crtama lica svojih bliskih životnih suputnika. Kirinčić spontano i nikakvim teorijama neopterećeno doživljavanje zemlje i mora iznosi mekom linijom, lirskim i muzikalnim kolorističkim skladovima. U najnovijim se akvarelima skladno stapaju u tihu i nenametljivu muziku sunca, kućica i mora. On nastoji da proдре u iskonsku bit i poeziju svoje rodne zemlje, koja je upornim radom i upornim poštenjem izdržala sve historijske nedaće i vodila vjekovnu borbu za opstanak pod najtežim uvjetima. Kirinčičevo slikarstvo uporno je izdržalo sve prepotentne i neasimilirane nalete modernih-izama u našim stranama i učvrstilo se i ojačalo pod tim udarcima različitih simulacija u našoj umjetnosti poput žilavog primorskog bora, koji je sve jači i neuništiviji pod vjekovnim, neprestano ponavljanim nasrtajima zlokobne bure. A u tomu i jest tajna snage i istine Kirinčičeve umjetnosti, koja se nije niti mogla pokolebati, budući da je uvijek bila nošena istinom svog hrvatskog zavičaja i svoje zemlje. I baš zbog toga, ta umjetnost nosi u sebi istinu naše najautohtonije umjetnosti stećaka: »počivam na zemlji svojoj«, duh naše najautentičnije i najizvornije umjetnosti staro-hrvatskih crkvica, toplinu i nepretencioznost primorskih i istarskih pučkih napjeva i tihu muzikalnost lirike Drage Gervaisa.

Tim je značajnija snaga moralnog čina, duboke humane poruke i magije Kirinčičeve umjetnosti, koja zadivljujućom upornošću nastoji zauvijek fiksirati prirodu s čovjekom uvjetovanom karakteristikom svoje ze-

mlje, ugrožene naletom lažne slobode, šuplje tehnokratske civilizacije i varljivom srećom plitkog potrošačkog mentaliteta.

Usprkos svih strepnji i očajanja modernog vremena, Kirinčićeva umjetnost ulijeva nadu i u biti je optimistička, svojim skladom i vedrinom obraća se svima koji su kadri osjetiti čudo u neuništivosti ljubavi prema svojoj jedinoj i nezamjenjivoj zemlji. Kad god razmišljam o Kirinčiću i njegovoj tihoj, ali poput kišnih kapi upornoj umjetnosti, uvijek mi se iznova nameće genijalna Matissova misao:

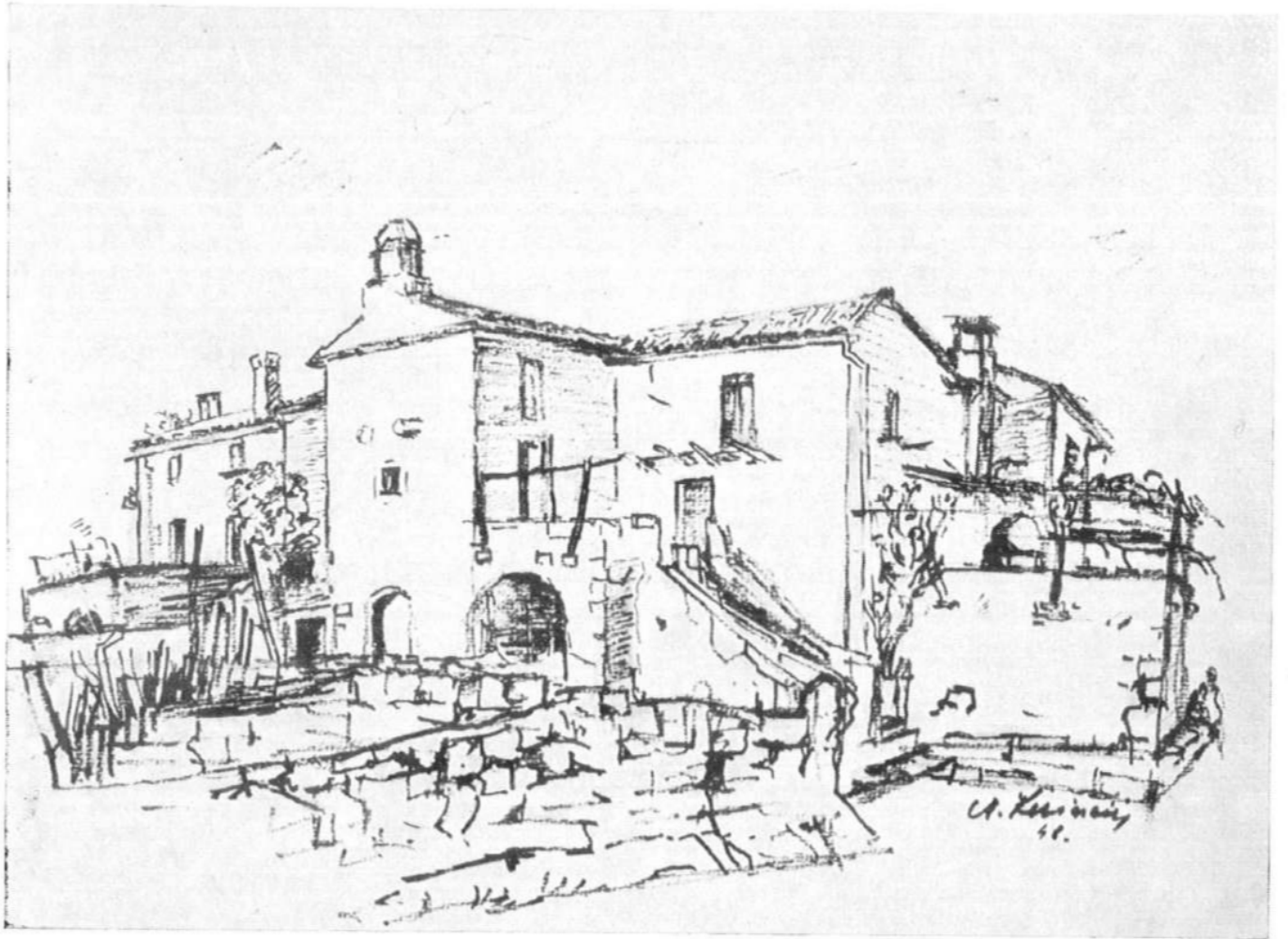
»Ja sanjam o umjetnosti ravnoteže, čistoće i vedrine, oslobođenje uznemirujućih i rastužujućih sadržina, o umjetnosti koja bi za svakog umnog radnika, bio on poslovni čovjek ili pisac, mogla da predstavlja neki umirujući utjecaj, duševnog utješitelja, nešto kao dobri naslonjač u kojem se odmara od fizičkog umora.«

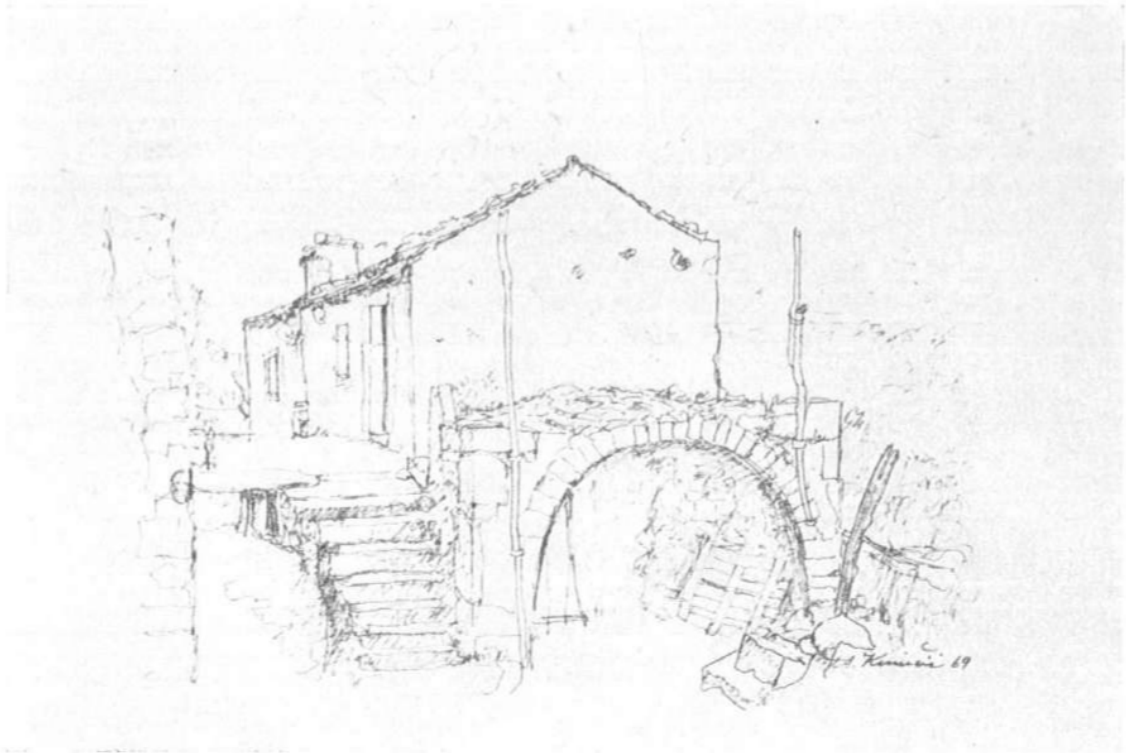
Motiv s Murtera, akvarel

Dobrinj, akvarel

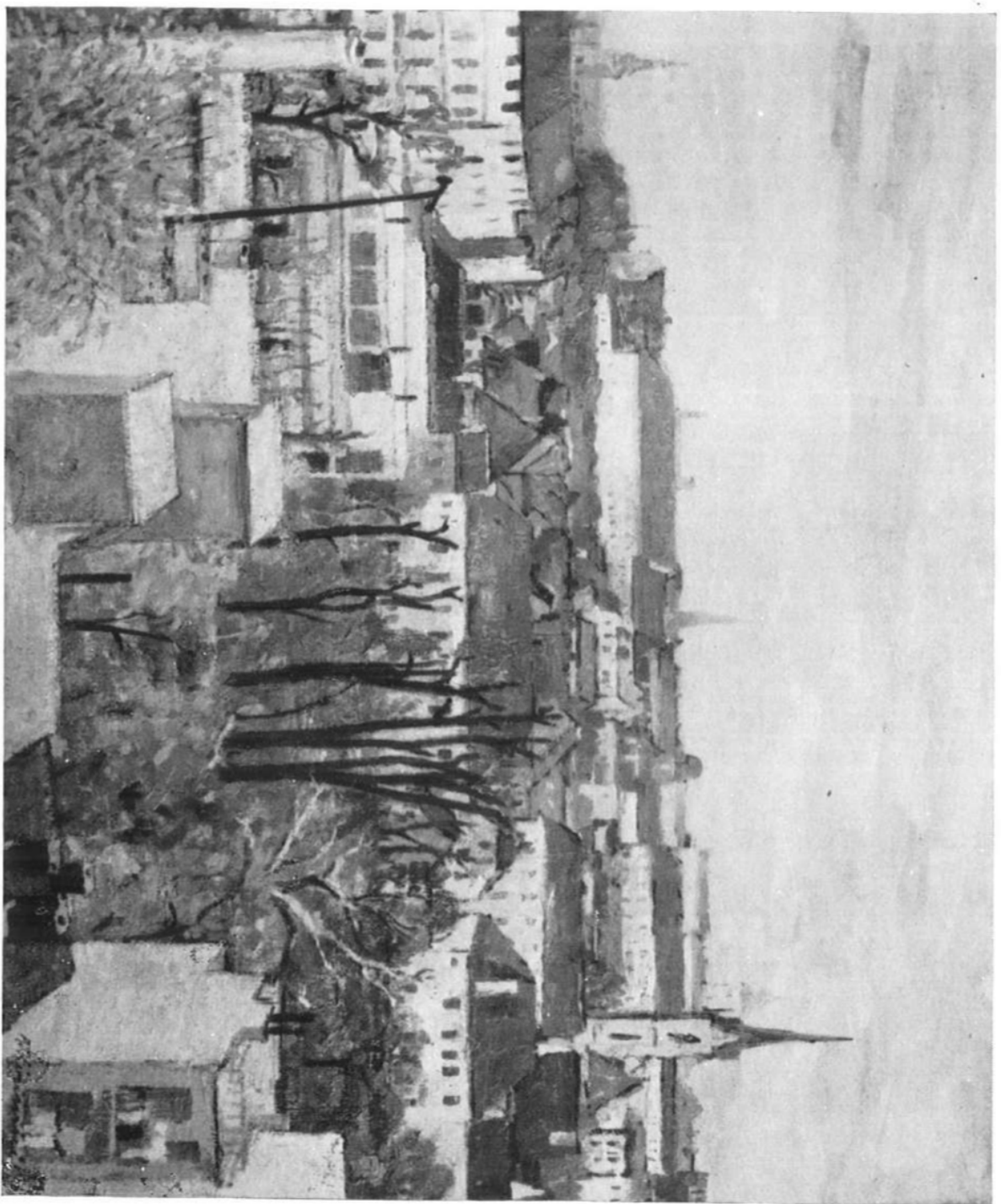
Moiv s Krka

Stara kuća na Krku, flomaster

Zagreb, pogled na Gornji grad, ulje

Zagreb, pogled na Stari grad, ulje

Vaza s ružama, ulje

Dobrinj, ulje

Klimno, ulje

Šipak, ulje

More i kamenjar s lišicama, ulje

**KRČKI
ZBORNIK**

1

**KRK
1970**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 1

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

dr NIKOLA ŠPANJOL

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Ovaj je svezak uredio:

PETAR STRČIĆ

Nacrt korica:

dr BRANKO FUČIĆ